

A várhegytől a kolostorig

Mátrai kilátások

A repülőgépszerelő panasz-kodik az aggregátorra. Gyakran elromlik a masina. S ez baj! Miért? Mert akkor nem lehet tévét nézni.

A panasz a *Mátra* kellős közepén, *ágasvári* turistaházban hangzik el. Ott üzletvezető az igényes szakmájú fiatalember: *Ládi István*.

Hét, nyolc, kilenc. Könynyű megjegyezni, hogy 789 méter magas nyúlik az *Adria* szintje fölé *Ágasvár*. A turistaház kőépületei valamivel lejjebb emelkednek ki egy tisztásból. „Mátrai tájvédelmi körzet” — fogja át a területet egy felirat a térképen. A valós tájban e tájvédelem abból is látszik, hogy betonút nem szeli ketté az erdei talajt. Így a fiatalember *terepjáróval* jár be csaknem naponta *Parádra*, hogy gondoskodjon az étel-, italutánpótlásról. Vendégek ugyanis mindig tanyáznak e kies vidéken.

És a levegő?

Káposztásmegyerről jötünk a gyerekekkel — közli az egyik tízágas szobában *Makrai Olga* népművelő. — Színjátzsó csoportot alkotnak, itt próbálunk. Nagyon jót tesz a városfalak közé szorult gyerekeknek ez a *nomád* vidék!

Gruber Éva kilencéves leányzó élénken helyesel:

— Jókat járunk itt, élvezük a friss levegőt. És — mond újszerű szempontot — itt kedvünkre foglalkozhatunk a kutyákkal.

Az említett jószágok jámborul viselkednek; nem ök riasztják el innen a „klaszszikus” *bakancsos turistákat*.

— Ilyen turisták ritkán fordulnak meg nálunk: belőlük *nehézen lehetne megélni* — vet számot *Ládi István*. — Ha feltűnnek is néha, akkor sem itt, hanem inkább a közeli falvakban szállnak meg. Ezért is kaptam meg könnyen ezt a helyet: *egyetlen pályázó voltam*. Korábban a turistaház csak nyűg volt a *parádi áfész* nyakán.

Pedig van *idegenforgalmi lehetőség* e vidékben. A hegymászóknak való sziklától a barlangbéli kalandot ígérő *Csörgő-lyukig* izgalmas természeti képződmények állnak errefelé. *És a levegő?*

— A levegő itt, a hegy belsejében a legjobb — állítja *Dala László*, a gyöngyösi városi tanács erdőmérnöke, akit a Mátra legjobb ismerőjeként tartanak számon. — A szennyeződés ide már nem jut be. Meg lehet nézni: a *Kékes* északi fele katasztrófális, föl-

Hegymászó Ágasvárnál. Az idegenforgalom nemzetközi színvonalához nehéz lesz felkapaszkodni
Buda László felvétele

tehetőleg a közeli erőmű *szén-dioxid-kibocsátása* miatt. De errefelé nincs fapasztulás, s a levegő a beteg emberekre is jó hatással van.

Megerősíti ezt pár kilométerrel odébb *Elekes Judit*, a *mátraszentlászlói* szakszervezeti üdülőben.

— Meglepve tapasztalják a vendégeink, hogy a légzőszervi bajok napok alatt rendeződnek — így az üdülővezető. — *Itt ilyen a klíma*. És ezt jobban meg kellene becsülni. Én idegenvezetőként sok országban jártam, s azt láttam, hogy *kisebb lehetőségeket is sokkal jobban megragadnak* máshol. Az itteni adottságokból *nagy pénzt* tudnának csinálni rátermett szakemberek.

Mint sorolja: a *mátra-keresztési* vízeséshez hasonló látványért nem egy helyen belépődíjat szednek — igaz, ott gondozzák is a környéket. Itt viszont benőtte a gaz a hajdan szívesen látogatott *Huta-rétet* — melyen ipartörténeti emlék „volt” —; a *Vidrócki-barlang* környezetét is elborította az acat. S mit szólhat ahhoz az idevetődő idegen, hogy a faluban egyetlen telefon árválkodik? (Mely vagy működik vagy nem.)

Gyom, terjedőben

Inkább az a „rendellenes”, hogy *Mátraszentimrén* igényes vendéglátóhely működik *Szlovák csárda* néven. *Bérlője, Odler Zoltán*, akár egy örökmozgó: ételt hoz, edényt szed le, számol, a pultnál italt oszt, s mindezek mellett még mosolyog is a belépőkre, távozókra.

— *Igazi étterem is kellene ide* — lep meg szavaival a nagy bajszú férfi —, ez inkább turistáknak való

hely. És *szálloda* is hiányzik, mert a szobákat mindenki keresi. Vonzó, csendes falu ez, jószág már nincs. *Igaz, elfogytak a kasszások is, és így mindent benő a gyom* a Mátrában.

Szállodára most aligha jut pénz; volna viszont néhány szobának hely, éppen a *Szlovák csárda* emeletén. Azt azonban *tárgyalóteremnek* tartja fenn a gazda, a megyei élelmiszer-kiskereskedelmi vállalat. Miért? *Ezzel Odler Zoltán* nem ér rá törődni, hiszen érkeznek a vendégek, el is siet.

Nem épülnek tárgyalótermek *Galyatetőn*. Házak viszont igen, mégpedig takarosak. Szép épületek valók a *szép telkekre*, melyeket kiosztottak az arra hivatottak. *Milyen szempontok szerint?*

— Eről külön *tanulmányt* lehetne írni, melyhez jó adalékokkal szolgálhatnának az itt lakók — közli *Pető Béla*, a SZOT-üdülő igazgatója. — Én magam keveset tudok róla, de nem is akarok ellenségeket szerezni.

A javakorabeli férfi szívesebben beszél arról, hogy a Galyán meglévő *Kodály hagyományokat* az idegenforgalom szempontjából is kamatoztatni kellene.

— A *Zeneakadémia*, a SZOT és Gyöngyös is profitálhatna ebből — állítja a szakember. — A zeneszerző hajdani zongorája megvan, emlékszóbat is be lehetne rendezni, de ez kevés. Értő muzikusoknak kellene feldolgozni *Kodály mátrai éveinek „termését”*, s erre alapozva *rendezvények születhetnének*, melyek közönséget vonzanának, s újabb hagyományt teremthetnének!

Patai kompromisszum

Hasonlóra már történt kísérlet a környéken. *Kórusművekből* rendeztek bemutatót *Gyöngyöspatán*, külföldi meghívottakkal. Akkoriban azonban a *glasznoszty* és a *peresztrojka* még gyerekipőben járt, ezért csaknem áthidalhatatlan nehézséget okozott, hogy az előadás az egyedülálló műemléki értéket megtestesítő *patai templomban* került sorra. A bonyodalmat egy *kompromisszum* oldotta meg: az előadás után a *tanácsházára* is átvonult a publikum!

E tanulságos eset részleteit már *Gyöngyösön*, a *Mátra Szállóban* meséli *Keresztes György* igazgató. Mint a szakember szavaiból kiviláglik: a pataihoz hasonló nehézségekre még számítani lehet. Hiszen a „Mátra kapujaként” emlegetett *hetedfél évszázados múltú* városnak rengeteg *egyházi* nevezetessége van. Például az ország — *Esztergom* után — *második* legnagyobb *egyházi kincse, körülményes* bemutatási lehetőségekkel.

Seregnyi érdeklődőt vonzhatna a *ferences rendi könyvtár* is. A *ferences kolostor* egyik traktusát pedig — állítja az idegenforgalmi szakember — *szállodává* kellene átforgalmazni. E lehetőség *külföldi tőke* bevonását is indokolná, hiszen — mondja *Keresztes György* — a Mátra idegenforgalmának fellendítésével kapcsolatban mindig az az első kifogás, hogy kevés a szálláshely.